

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Taleudkast til samråd G i Folketingets Udvalg for
Fødevarer, landbrug og fiskeri torsdag den
15. januar 2014, kl. 14.00 – 16.00.

(Det talte ord gælder)

Spørgsmål G

"Ministeren bedes redegøre for regeringens samlede vækstplan særligt med henblik på forslagene på fødevareområdet, herunder hvor mange arbejdspladser, hvor stor vækst og hvor stor stigning i fødevareeksporten regeringen forventer udspillet vil skabe, jf. artiklerne i side 22-23 i Børsen den 28. oktober 2013. Ministeren bedes samtidig redegøre for det nærmere indhold i væksttjek og nabotjek samt tidsplaner for de forskellige dele i udspillet på fødevareministerens område."

Svar:

- Tak for ordet.
- Vi i regeringen lancerede den 16. december Vækstplan for Fødevarer, og jeg er glad for den positive modtagelse - særligt i erhvervet.
- Det her samråd har jo været udskudt af flere omgange, og siden det blev endeligt datosat, har vi jo fak-

tisk påbegyndt de politiske drøftelser om vækstplanen.

- Dette er I – rundt om bordet – jo en del af, og jeg ser frem til de fortsatte gode drøftelser.
- Men jeg er alligevel glad for muligheden for, at komme her i dag og fortælle lidt uddybende om de gode initiativer, som vækstplanen indeholder på mit område.

Generelt om erhvervet

- Lad mig indledningsvis understrege, at fødevarerhvervet i regeringens øjne er af stor betydning for dansk økonomi.
- Der er i Danmark ca. 140.000 beskæftiget med produktion af fødevarer, og erhvervet eksporterer for næsten 150 mia. kroner, hvilket svarer til knap ¼ af den samlede danske vareeksport.
- Det blev blandt andet bemærket i en stor artikel i The Economist i forrige uge, hvor den danske fødevarersektor blev hyldet for sin evne til at innovere og eksportere på de globale markeder.
- Vi har et erhverv, der bliver lagt mærke til ude i verden. Det bliver der, fordi vi allerede er konkurrencedygtige, og fordi vi kan noget, de andre ikke kan. Og det er dét, vi skal fokusere på – også fremadrettet.

Baggrund om Vækstplanen

- Vækstteam Fødevarer blev nedsat i [efteråret] 2012 og bestod af nogle af de centrale aktører fra erhvervet. Arla's direktør Peder Tuborgh har været formand for teamet.
- Vækstteamet skulle komme med anbefalinger til regeringen om, hvordan vækst og beskæftigelse indenfor fødevareerhvervet kan styrkes.
- Opgaven var således at pege på forhold, som enten hæmmer eller har potentiale til at skabe vækst i fødevareerhvervet.
- Det har vækstteamet gjort, og de kom med deres 13 anbefalinger til regeringen i april sidste år.
- Og med Vækstplan for fødevarer følger regeringen nu op på vækstteamets arbejde.
- Planen indeholder som bekendt 34 initiativer fordelt over 5 temaer:
 - o Bæredygtig og ressourceeffektiv fødevareproduktion
 - o Løsningsorienteret regulering og kontrol
 - o Talent, dynamik og eksport
 - o Vækstorienteret fødevareforskning og –udvikling,
 - o Styrket adgang til finansiering
- Planen indeholder initiativer på flere områder og på tværs af hele 6 ministerier.

Samlede effekter

- Jeg vil i dag uddybe nogle af de initiativer inden for mit område, jeg ser som mest centrale i planen.
- Men lad mig først sige et par ord omkring første del af dagens samrådsspørgsmål, der går på effekterne af vækstplanen.
- Det er Vækstteamets vurdering – dvs. erhvervets vurdering, at der er et potentiale for at øge eksporten med 30-50 mia. kr. frem mod 2020, hvilket skønnes at kunne skabe 10.000-25.000 arbejdspladser.
- Det er meget høje tal. Det vil være fantastisk, hvis det holder, men personligt er jeg nok mere ydmyg.
- Jeg er sikker på, at alle herved, at den slags beregninger er særdeles komplekse. Hvis vi skal indløse potentialet kræver det, at alle parter kommer på banen.
- Det gælder naturligvis myndighederne. Men også erhvervet selv. Ligesom finanssektoren skal være villige til at indgå i de fælles indsatser.
- Samtidigt er vi jo, som en lille åben økonomi afhængige af, hvordan de globale vinde blæser.
- Derfor vil jeg ikke sætte konkrete tal på effekter af Vækstplanen. Det centrale fra mit perspektiv er, at det er erhvervet selv, der har udpeget de områder, hvor vi skal sætte ind, og det leverer vi på nu.

- Og vi leverer på tværs af hele regeringen, og på tværs af hele erhvervet.
- Med vækstplanen skaber vi nye muligheder, som vi i fællesskab skal følge op på og udnytte.
- Jeg vil nu komme ind på nogle af de mere centrale dele af planen på mit eget område.

45 mio. kr. til miljøvenlige staldanlæg

- Her vil jeg starte med de 45 mio. kr. vækstplanen gav til miljøvenlige staldanlæg inden jul.
- Kvæg- og svinesektorerne har i længere tid været økonomisk pressede, og i mange tilfælde har det betydet en nedslidning af det eksisterende produktionsapparat. Det er gået ud over erhvervets produktivitet og konkurrenceevne.
- Med vækstplanen har vi derfor afsat ekstra midler til flere miljørigtige staldprojekter. Det er positivt for både landmanden, dyrene og miljøet, men også for beskæftigelsen i de omkringliggende erhverv som eksempelvis slagterierne.
- De ekstra 45 mio. kr. kom oveni de 150 mio. kr. vi gav til miljøvenlige staldprojekter i foråret 2013. Så den samlede pulje til miljøvenlige staldprojekter kom altså op på knap 200 mio. kr. i 2013.
- Erhvervet [Landbrug & Fødevarer] har tidligere skønnet, at indsatsen på de 150 mio. kroner ville tilføre

2000 nye jobs. Hvis man anvender dette skøn, så vil yderligere 45 mio. kr. formodes at kunne øge beskæftigelsen med 600 jobs.

- Sideløbende har vi lige inden jul indgået en aftale mellem regeringen og Venstre og Det Konservative Folkeparti om netop at styrke vækstindsatsen under landdistriktsprogrammet.
- Så vi i 2014 og 2015 afsætter mellem 360 og 380 mio. kr. årligt til vækst og konkurrenceevne. Heraf går godt 300 mio. kr. årligt til tilskud til investeringer i miljøteknologi.
- Indsatsen skal naturligvis ses i sammenhæng med vækstplanens øvrige initiativer, der sigter på at lette erhvervets udfordringer med finansiering.
- Eksempelvis foreslår vi med vækstplanen en ændring af landbrugsloven, så det bliver lettere at tiltrække kapital udefra.
- Samtidigt udbydes der flere udlånsprodukter i regi af Landbrugets FinansieringsBank og en forsøgsordning med de nye medarbejderinvesteringsselskaber.

En fælles fortælling

- Erhvervet har også efterspurgt en fælles fortælling. En fortælling, der fremhæver de danske styrkepositioner inden for kvalitet, sikkerhed, ressourceeffektivitet og bæredygtighed, som er efterspurgt på de globale markeder.

- "Made in Denmark" er et anerkendt og eftertragtet fødevarer-brand på eksportmarkederne. F.eks. arbejder vores vandindustri med sloganet "Denmark knowswater".
- Vi skal have en tilsvarende, samlet fortælling på fødevarerområdet. Det styrker vores gennemslagskraft på eksportmarkederne og kan åbne gyldne døre.
- I dag sælger vi for eksempel en liter økologisk dansk mælk til ca. 25 kr. i Kina. Det er den slags kvalitetsvarer, vi skal gøre hele verden opmærksomme på.
- Fortællingen skal få fødevarersektoren til at rykke tættere sammen i bussen. Evnen til at samarbejde bliver afgørende for, hvordan vi kommer til at klare os i fremtiden - også i kampen om kvalificeret arbejdskraft.
- Regeringen vil gerne bakke op om erhvervets ønske om at udvikle en fælles fortælling om de danske styrker indenfor ressourceeffektivitet og bæredygtighed.
- Men det er vigtigt at fortællingen også kan dokumenteres. Det vil give vores eksporterhverv håndfaste argumenter med i bagagen, når der skal erobres andele på nye markeder.
- Og fortællingen skal være erhvervets egen – det er erhvervet selv, der bedst ved, hvad deres kunder efterspørger, og det er erhvervet selv, der skal levere fortællingen.

Vækst og nabolik

- Men en fortælling gør det ikke alene, og vi skal fortsat sikre, at vores virksomheder har gode rammevilkår til at producere bæredygtigt.
- Vi har i Danmark en lang og stærk tradition for inddragelse af interessenter, når vi formulerer politik. Og vækstteamet har peget på, at der skal være en tættere dialog mellem erhverv og myndigheder.
- Vi igangsætter derfor nu en række initiativer, som skal skabe mere vækst, eksport og beskæftigelse gennem øget dialog med erhvervet:
- Derfor laver vi nu et væksttjek, hvor vi sammen med interessenterne ser på, om der er områder indenfor fødevarereguleringen og fødevarekontrollen, hvor der stilles krav til virksomhederne, som ikke har nogen reel betydning for forbrugerbeskyttelsen.
- Vi giver så at sige fødevarerlovgevingen og – kontrollen et serviceeftersyn.
- For er der noget som jeg har taget med mig hjem fra Bruxelles, så er det min allergi overfor unødigt bureaukrati. Vi skal have ryddet op i unødige regler og procedurer.
- Vi igangsætter også et nabolik, hvorvi ser ud over landets grænser: Er der nogle steder, hvor de andre

lande gør det smartere mht. administration og kontrol?

- Med nabotjekket vil vi i dialog med de danske virksomheder som producerer fødevarer i flere forskellige EU-lande. Vi vil se på, om der er forskelle i administrationen og kontrollen af de fælles regler.
- Hvis det viser sig, at den danske måde at administrere og kontrollere fælles EU regler på er mere byrdefuld for virksomhederne, så skal det ændres, hvis det kan gøres uden konsekvenser for forbrugerbeskyttelsen.
- Et højt niveau af forbrugerbeskyttelse er en forudsætning for fortsat vækst og udvikling i fødevareerhvervet.
- Derfor handler væksttjekket og nabotjekket ikke om, at vi skal sænke niveauet for forbrugerbeskyttelse i Danmark.
- Både vækst- og nabotjek skal være færdigt i løbet af marts 2014, og skal også indgå i opfølgningen på Produktivitetskommissionens anbefalinger. Eventuelle tilpasninger vil herefter skulle gennemføres.
- I foråret skal vi forhandle et nyt Fødevareforlig på plads. Her vil det være oplagt, at se på om vækst- og nabotjekket giver anledning til ændringer i de krav, vi stiller til Fødevarestyrelsens arbejde.

- Vi vil også skulle se på de anbefalinger, som Vækstteam for fødevarer har om øget brug af 3. parts certificeringer og om kontrol af virksomhedskæder, der opererer på baggrund af centralt styrede koncepter.
- Jeg meget opsat på, at det skal være lettere at drive fødevareraktivitet i Danmark, uden at vi af den grund skal gå på kompromis med de høje krav vi stiller til forbrugerbeskyttelsen.

Eksportstrategi

- Som jeg lagde ud med, er en stor del af væksten i erhvervet eksportdriven. Det er på de globale markeder pengene skal tjenes.
- Derfor vil vi udvikle en eksportstrategi på fødevarerområdet i dialog med erhvervsorganisationer, virksomheder og relevante offentlige myndigheder. Det er målet, at eksportstrategien er klar i første halvdel af 2014.
- Med eksportstrategien vil vi blandt andet fokusere på udvalgte markeder med konkrete eksportfremmeindsatser og løbende sikre, at eksisterende ressourcer udnyttes bedst muligt.
- Vi har derfor kaldt alle gode hjerner og ildsjæle sammen, så vi kan gøre hinanden bedre til at nedbryde de barrierer, der er for at få succes i udlandet.

Talent og Dynamik

- Vækstteamet anbefalede også, at regeringen understøtter talent, dynamik og iværksætterii fødevaresektoren.
- Og regeringen er enig i, at vækstlaget er afgørende for erhvervets fortsatte udvikling.
- Derfor har vi har valgt at støtte op om et partnerskab for fødevareuddannelser. Her samarbejder myndigheder, uddannelsesinstitutioner og erhverv om at kigge frem og sætte retning for, hvilke medarbejdere, fødevaresektoren har brug for i fremtiden.
- Partnerskabet har fokus på at tiltrække nye talenter, men også på opkvalificering af den lavtuddannede arbejdskraft, der i dag er ansat i fødevaresektoren.
- Og så ligger det mig meget på sinde at gøre det lettere at være iværksætter i fødevaresektoren. Jeg hører tit om nystartede virksomheder, der i bedste tro har prøvet at leve op til fødevarereglerne, men alligevel får en bøde eller en sur smiley af fødevarekontrollen.
- Derfor vil regeringen tage initiativ til en startpakke for nye fødevarevirksomheder.
- Vi skal undgå, at innovative ildsjæle enten på forhånd eller kort tid efter opstarten af en ny fødevarevirksomhed giver op, fordi en kompleks fødevarelovgivning opleves som en uoverstigelig barriere.

- Derfor skal iværksætterne også have bedre rådgivning og vejledning af Fødevarekontrollen, når de skal i gang. Det er formålet med vores nye startpakke.

Afslutning

- Det her er altså alt sammen eksempler på initiativer, der løfter på tværs. Men som jeg også har nævnt, kræver det en fælles indsats.
- Jeg er sikker på, at der er flere rundt om bordet der er enige i, at væksten ikke kan skabes af regeringen alene.
- Regeringen leverer med vækstplanen nye muligheder og gode rammer på en lang række indsatsområder. Nu er det så tid til, at erhvervet og andre parter skal melde sig på banen og bidrage – så skal vi nok være der til at bakke op!
- Tak for ordet!